

Quick scan ecologie

Van Disweg te Broek in Waterland

Versie 31 januari 2017

Samenvatting

Voor een weiland ten zuiden van de Van Disweg te Broek in Waterland wordt de bouw van 15 woningen voorbereid. Het weiland is in agrarisch beheer. Onderzocht is of er effecten zijn te verwachten op beschermde natuurwaarden.

De aanwezigheid van waterspitsmuis en rugstreeppad is niet op voorhand uit te sluiten. Een aanvullend onderzoek is nodig.

Een aërius-berekening is uitgevoerd. Daaruit blijkt dat er geen significante toename van de stikstofdepositie is.

Op de overige natuurwaarden worden geen effecten verwacht. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming of een wijziging van de ruimtelijke verordening nodig.

Inhoud

- 2 — Aanleiding
- 3 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden
- 4 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur
- 6 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden
- 7 — Conclusie en advies
- 7 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Boon Bouwadvies
Projectnummer	16.236
Datum	31 januari 2017
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	N. Hemmers
Status	definitief

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
Tel 06 - 27564247
E-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

H 01

Aanleiding

Voor een weiland ten zuiden van de Van Disweg te Broek in Waterland wordt de bouw van 15 woningen voorbereid. Het weiland is in agrarisch beheer. Voor de ontwikkeling is ruimtelijke procedure noodzakelijk. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten.

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Gezocht wordt naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van eventueel afdoend onderzoek. Op basis van een quick scan kan worden beoordeeld of een ontheffing danwel een vergunning van de Wet Natuurbescherming en of een wijziging van de provinciale verordening (waarschijnlijk) noodzakelijk is. Echter voor het aanvragen van een ontheffing c.q. vergunning is een meer nauwkeurig onderzoek - het afdoende onderzoek - noodzakelijk.

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 25 november 2016 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het terrein en is onderzocht wat de potentieel aanwezige natuurwaarden zijn. In de voorliggende notitie worden de resultaten van het oriënterend onderzoek besproken.

Ligging van de onderzochte panden.

Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Het terrein is momenteel in agrarisch beheer en niet bebouwd. Het gebied is in gebruik als weiland. Het weiland ligt aan de noordrand van de bebouwde kom van Broek in Waterland. Langs de venweide liggen sloten.

Het beschermde natuurgebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske is beschermd als Natura 2000 gebied. Dit strikt beschermde gebied ligt op 1.368 m van de grens van het bestemmingsplan. Het Natuurnetwerk Nederland vormt een netwerk van natuurgebieden, het kortste afstand tot het bestemmingsplangebied is 435 m. Binnen Noord-Holland zijn gebieden met een belangrijke weidevogelpopulatie beschermd. Waterland kent grote oppervlakte belangrijk weidevogelleefgebied. DE afstand tot een weidevogelleefgebied vanaf de woningbouwlocatie is 16 meter, het ligt aan de overzijde van de Van Disweg.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

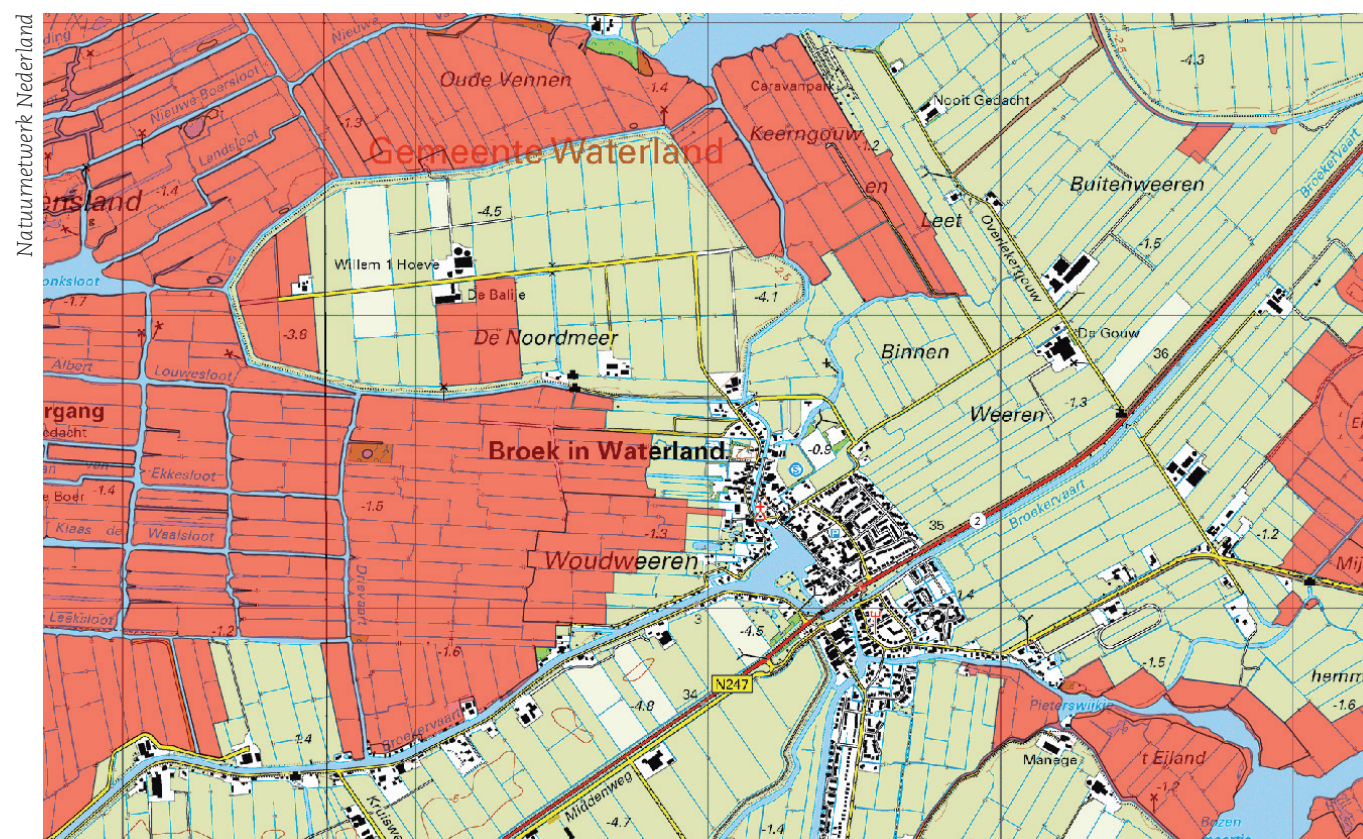
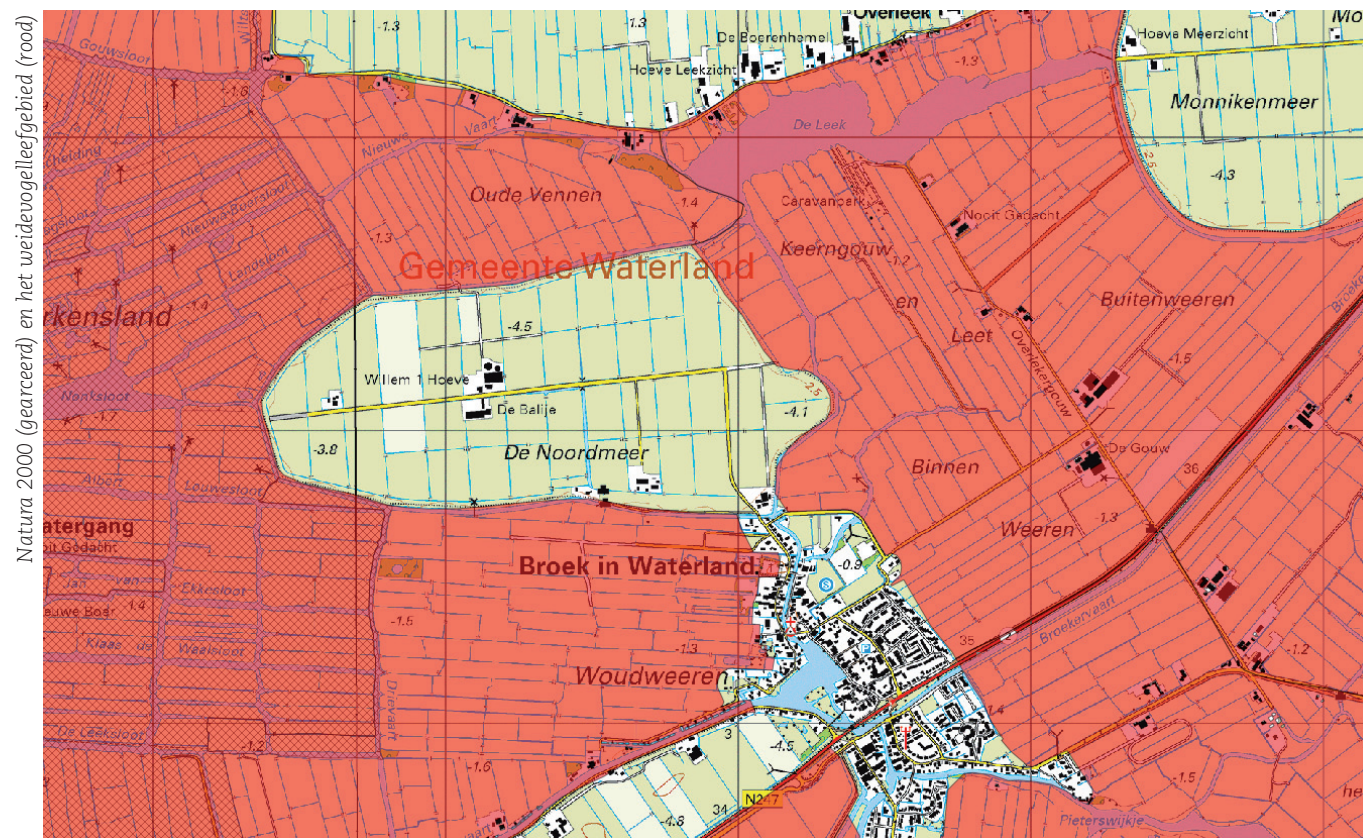
Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de provinciale ruimtelijke verordening beschermd.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Het Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske is beschermd als veenmoeras en veenweidegebied. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Vanwege de afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Weidevogelleefgebied

In Noord-Holland zijn de weidevogelleefgebieden strikt beschermd. De provincie wil daarmee voorkomen dat in het buiten gebied activiteiten plaatsvinden die negatief zijn voor de weidevogels. De beschermingsconstructie is opgenomen in de Ruimtelijke verordening, artikel 25. Het weidevogelleefgebied kent geen externe werking.

H 03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Om te kunnen beoordelen of er eventueel effecten zijn te verwachten op beschermde soorten is het gebied bezocht door een ecooloog. Tijdens het veldbezoek van 25 november 2016 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren.

Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende dieren en planten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bronnen

Voor het onderzoek zijn de regionale atlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving van het plangebied. In de omgeving van Broek in Waterland is de rugstreeppad ten zuiden van het dorp bekend en is de waterspitsmuis ten oosten van het dorp bekend. Vooral voor de waterspitsmuis geldt dat er een groot inventarisatie effect is, ofwel bij aanwezigheid van het habitat zijn alleen de positieve of de geregistreerde afwezigheid van belang. Muizen en spitsmuizen zijn zelden gebiedsdekkend geïnventariseerd.

Planten

Het plangebied is in gebruik als weiland. De vegetatie van het weiland is als een kamgrasland te beschouwen. Door de tijd van het jaar is de vegetatie in de sloten niet herkenbaar aanwezig. In de omgeving hebben de meeste sloten een rijke vegetatie, maar worden beschermde soorten zelden aangetroffen. In de plantenatlas van Noord-Holland zijn geen soorten aangegeven die ook na 1 januari nog zijn beschermd (voor alle orchideeën vervalt de bescherming). Er worden geen beschermde planten verwacht binnen de locatie.

Zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen of bomen waarin een verblijfplaats van vleermuizen kan zitten. Een aantal jaren geleden zijn door de auteur boven 't Dee jagende laatvliegers waargenomen. De laatvlieger is relatief algemeen op het platteland van Noord-Holland. Er zijn geen verblijfplaatsen bekend van de laatvlieger in de woningen langs het plangebied.

De waterspitsmuis is in Waterland redelijk algemeen aanwezig. Er zijn geen recente waarnemingen uit de directe omgeving, maar het habitat voor de soort is aanwezig. De waterspitsmuis kan daarom niet worden uitgesloten voor het gebied.

Vogels

Er zijn geen geschikte nestlocaties aanwezig voor broedvogels met een jaarrond be-

schermde nestlocatie. In de sloot langs het perceel kunnen algemene watervogels worden verwacht. Naast deze algemene soorten worden geen broedvogels verwacht.

Herpetofauna en vissen

Binnen het perceel is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van sloten. Van de beschermde amfibieën kan de rugstreeppad niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van andere beschermde amfibieën, reptielen of vissen kan wel worden uitgesloten. De kleine modderkruiper is na 1 januari 2017 niet meer beschermd.

Overige soorten

De geelgerande waterroofkever en de schijfhoornslak zijn niet bekend van Waterland. De kans op het voorkomen van deze soorten is uiterst klein.

Natura 2000

Het Natura 2000 gebied met habitats die gevoelig zijn voor de stikstofdepositie liggen op een afstand van 1.3 kilometer. Daarom is met Aeries uitgerekend of er sprake is van een significante (lees meer dan 0,05 mol N/ha.j) toename van de stikstofdepositie. De complete berekening is als bijlage toegevoegd. Uit de berekening blijkt dat er geen toename van de stikstofdepositie wordt verwacht.

H 04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

De Flora en faunawet wordt per 1 januari 2017 opgenomen in de Wet Natuurbescherming. De Natuurbeschermingswet kent een regime voor soortbescherming en voor gebiedsbescherming. Bij schade aan of effecten op is voor de soortbescherming een ontheffing nodig en voor de gebiedsbescherming een vergunning.

Wet natuurbescherming

Momenteel is de natuurbescherming geregeld via twee wetten: de Flora en faunawet voor soortbescherming en de Natuurbeschermingswet 98 voor gebiedsbescherming. Na 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht waarin beide wetten zijn opgenomen (samen met de Boswet). De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aerius berekent. Bij een depositie tussen 0.05 en 1,0 mol stikstof is er een meldingsplicht. Als er minder dan een 0.05 mol wordt veroorzaakt en er nog ontwikkelingsruimte is in het Natura 2000 gebied is er geen melding nodig. Is er geen ontwikkelingsruimte of wordt er een hoge depositie veroorzaakt dan is er vergunningplicht. Met de Aerius kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Buiten de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op orchideeën, en enkele vissoorten.

Beschermde soorten

In de sloten langs het weiland kunnen waterspitsmuis en rugstreeppad niet op voorhand worden uitgesloten. Het habitat voor deze soorten is aanwezig. Tijdens de bouw wordt er aan de oever gewerkt, waardoor - bij aanwezigheid van de waterspitsmuis - een effect kan ontstaan. Geadviseerd wordt het voorkomen van de waterspitsmuis en de rugstreeppad te laten onderzoeken. De kans op aanwezigheid van andere beschermde

soorten met een vaste verblijfplaats is onwaarschijnlijk. Deels wordt dit veroorzaakt door wijziging van de wetgeving.

Omdat er een kans is op vleermuizen in de aangrenzende woningen moet worden vermeden dat deze woningen verlicht worden door het gebruik van bouwlampen.

Beschermde gebieden

Beschermde Natura 2000 gebieden liggen op relatief korte afstand van de planlocatie. De Natura 2000 kent een externe werking. In het voorliggende geval is de depositie van stikstofverbindingen de meest kritische. Uit de berekening is gebleken dat er geen toename van de depositie is te verwachten die leidt tot nadere actie (melding c.q. vergunning) via de PAS.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op een matige afstand. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect uitgesloten.

Weidevogelleefgebied

Het weidevogelleefgebied ligt aan de overzijde van de Van Disweg. Het weidevogelleefgebied kent echter geen externe werking. Er is daarom geen wijziging van de ruimtelijke verordening nodig.

Vervolgstappen

Hoewel de kans op aanwezigheid van waterspitsmuis en rugstreeppad niet echt groot is, is het toch nodig deze te inventariseren. De rugstreeppad wordt in het voorjaar geïnventariseerd. Voor de waterspitsmuis is vangen met life-traps de geëigende methode. Meestal wordt dat in het najaar uitgevoerd, maar ook buiten deze tijd kan de soort worden gezocht. Het is te overwegen om uit te zoeken of met behulp van eDNA betrouwbare resultaten zijn te verkrijgen. Zo'n analyse is veel goedkoper dan de traditionele methode met life traps.

Voor een weiland ten zuiden van de Van Disweg te Broek in Waterland wordt de bouw van 15 woningen voorbereid. Het weiland is in agrarisch beheer. Onderzocht is of er effecten kunnen ontstaan op beschermde soorten en of er sprake is van toename van de stikstofdepositie.

Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 25 november 2016 het terrein bezocht en beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen het plangebied en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

De Natuurbeschermingswet kent een regime voor soortbescherming en voor gebiedsbescherming. Bij schade aan of effecten op is voor de soortbescherming een ontheffing nodig en voor de gebiedsbescherming een vergunning.

Beschermde soorten

De aanwezigheid of afwezigheid van waterspitsmuis en rugstreeppad zijn niet uit te sluiten. Om de aanwezigheid vast te stellen is nader onderzoek noodzakelijk. Bij aanwezigheid van de soorten is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Omdat er een kans is op vleermuizen in de aangrenzende woningen moet worden vermeden dat deze woningen verlicht worden door het gebruik van bouwlampen.

Beschermde gebieden

In het voorliggende geval is de kans op een significante toename van de stikstofdepositie afwezig. Een aerius-berekening is uitgevoerd.

Conclusie

Er is een afdoend onderzoek nodig naar waterspitsmuis en rugstreeppad. Mogelijk is er een ontheffing nodig.

Er is geen vergunning nodig en er is geen afwijking van de ruimtelijke verordening Noord-Holland nodig.

Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest- Afrika. Triton Natuur.

Herder, J. (2010). Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010. RAVON – Landschap Noord-Holland

Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogeboom, D., Hamers, J., Dekker, K. (2012). Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012. RAVON – Landschap Noord-Holland

Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.

Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.

Kapteyn, K (1995). Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem

Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.

Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.

waarneming.nl

noord-holland.nl

maps.amsterdam.nl